

*Шведун В.О.,
д.держ.упр., професор
завідувач кафедри менеджменту
навчально-науково-виробничого центру
Національного університету
цивільного захисту України*

*Рубан А.В.,
здобувач навчально-науково-
виробничого центру
Національного університету
цивільного захисту України*

ФІНАНСОВІ ЗАГРОЗИ НАЦІОНАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ УКРАЇНИ В УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

З кожним роком система світового устрою стає все складнішою, посилюються зв'язки між країнами і їх взаємний вплив. Зокрема, світова фінансова криза 2008 року – економічна криза, – що проявився у формі погіршення основних економічних показників в більшості країн. Її безпосереднім попередником була іпотечна криза в США, перші ознаки якої з'явилися в 2006 році у вигляді зниження кількості продажів будинків. До початку 2008 року криза придбала світовий характер і поступово почала проявлятися у повсюдному зниженні обсягів виробництва, зниженні попиту і цін на сировину, зростанні безробіття [1; 2].

Виникнення економічної кризи було обумовлено наступними факторами:

- перегрів сировинних ринків (зокрема, ринку нафти і продовольства);
- перегрів фондового ринку;
- перегрів кредитного ринку і з'явився їх наслідком іпотечна криза.

Крім того, серед основних причина глобальної кризи необхідно виділити такі:

- саморуйнування фінансової піраміди боргових зобов'язань;
- віртуалізація фінансових операцій, що призвела до недооцінки фінансових ризиків спричинила відрив фінансового ринку від реального сектора економіки;
- знецінення значної частини капіталу в умовах вичерпання можливостей економічного зростання на основі домінуючого технологічного укладу і пов'язаної з цим структурної кризи економіки провідних країн.

Подібна ситуація є прямою загрозою одній з найбільш важливих підсистем національної безпеки – економічній, що може привести до

дестабілізуючих наслідків у цілому. Зокрема, диспропорції соціально-економічного розвитку, в розрізі яких все більше і більше виділяється розрив у соціально-економічному розвитку і добробуті між розвиненими країнами і країнами так званого «Третього світу» є однією з найсерйозніших проблем сучасності, а саме.

Загальна чисельність населення розвинених країн становить близько 750 млн. осіб, а середній ВВП на душу населення – 13 000 доларів.

Джерелом сировини для розвинених країн є «Третій світ», в якому сьогодні гостро стоять гуманітарні проблеми. У країнах, що розвиваються, проживає основна маса населення Землі – 3,8 млрд. осіб, де середній рівень ВВП на душу населення становить 600 доларів [1–3].

Подібні протиріччя між державами призводять до зростання однієї з найбільш явних загроз – загроз міжнародного тероризму. Явище тероризму є типовим для всіх держав.

У 2014 році за даними Міжнародного валютного фонду найбільше значення ВВП на душу населення відповідає Катару – 143 427 дол. США. На другому місці знаходиться Люксембург – 92 149 дол. США, що на 51 278 дол. США менше за ВВП на душу населення у Катарі. Третє місце належить Сінгапуру – 82 762 дол. США [1; 3].

Що стосується найнижчих значень ВВП у 2014 році, то на першому місці знаходиться Центральноафриканська республіка – 607 дол. США на душу населення. На другому місці знаходиться Демократична Республіка Конго – 704 дол. США на душу населення. Третє місце стосовно найнижчих значень ВВП на душу населення у 2014 році посіла країна Малаві – 780 дол. США [1; 3].

Так, можна побачити, що ВВП на душу населення в Катарі у 2014 році було вищим за ВВП на душу населення в Центральноафриканській республіці у 236 разів.

У 2017 році перше місце стосовно значення ВВП на душу населення знову належало Катару – 124 121 дол. США. На другому місці знаходиться Макао – 109 974 дол. США на душу населення. Третє місце посідає Люксембург – 105 148 дол. США на душу населення [1; 3].

Відносно найменших значень ВВП на душу населення у 2017 році слід відмітити, що на першому місці в цьому рейтингу знову знаходиться Центральноафриканська республіка – 677 дол. США на душу населення. На другому місці розташовано Бурунді – 735 дол. США на душу населення. Третє місце належить Демократичній Республіці Конго – 790 дол. США. При цьому ВВП на душу населення у Центральноафриканській республіці було меншим за цей показник у Катарі було у 183 рази меншим.

Враховуюче вищезазначене, сучасна економіка України потребує розробки ефективних механізмів забезпечення фінансової безпеки, що, відповідно, дозволить підвищити загальний рівень національної безпеки.

Список літератури

1. Бондаренко А. І. Оцінка ефективності механізмів державного фінансового контролю / А. І. Бондаренко // Вісник Національного університету цивільного захисту України (Серія: Державне управління), 2017. – № 1 (6). – С. 88–93.
2. Василик О. Д. Державні фінанси України : навчальний посібник / О. Д. Василик. – К. : Вища школа, 1997. – 383 с.
3. Державна служба статистики України (офіційний сайт) [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.ukrstat.gov.ua/>